

11/30/2018

ግልጽ ደብዳቤ ለመላ ኢትዮጵያ ሕዝብ በያላችሁበት
ወሰኔ ይፍሩ [ፕሮፌሰር]
የተከበራችሁ ወገኖቼ ሆይ
በቅድሚያ የከበረ ሰላምታዬን አቀርባለሁ።

ክፍል አራት
ስለ ኢትዮጵያ ነፃ ምርጫ ለውይይት የቀረበ አጀንዳ

ክፍል ሶስት ላይ እንደተጠቀሰው በቅደም ተከተል ይቀርባል እንደተባለው ስለ ነፃ ምርጫ ቦርድ፣ ስለ ብሔር ብሔረሰቦች፣ ስለ ጎሳ፣ ስለ የፖለቲካ ፓርቲ አመሰራረት፣ ስለ ነፃ ፍርድ ቤት በዚህ ክፍል ላይ በዝርዝር ይቀርባል። ሌላው እጅግ በጣም አስፈላጊ ነው የምንለው ነገር ቢኖር ምርጫው በምን አይነት “ሁኔታ” ይካሄዳል በሚለው ጉዳይ ላይ ነው። ይህንን በተመለከተ በዚህ በመጨረሻው ውይይታችን ላይ በዝርዝር ይቀርባል፤ ይኸውም ዲያስፖራው ምን ሊረዳ እንደሚችል፤ የምርጫ ሳጥን [Electronic Machine] ከተለያዩ አገሮች በእርዳታ የምናገኝበትን “ሁኔታ” ማመቻቸት፤ ሕዝብ የተሰማማበት ከሰወስት ወይም ከአራት የማይበልጡ የፖለቲካ ፓርቲዎች በስምምነት የሚመሰረቱበትን “ሁኔታ”፤ ለምሳሌ የገበሪዎች፣ የወጣቶች፣ የሴቶች፣ የሰራተኞች፣ ሕዝቡ በየቀበሌው፣ በየወረዳው፣ እንዴት ተደራጅቶ የምክር ቤቱን አባል እንዴት እንደሚመርጥ [A blue print and a road map for genuine democracy] እነዚህን ሁሉ ለማከናወን የሚወስደው ግዜ ተሰልቶ እንዲሰተካከል ማሳሰብ፤ የምርጫው ቦርድ በምን አይነት “ሁኔታ” እንደሚመሰረት፤ ነፃ ፍርድ ቤት በሕገ መንግሥቱ ተደንግጎ ስራ ላይ እንዲውል ማድረግና ወንጀለኞች ወደ ፍርድ የሚቀርቡበት፣ የተዘረፉትና ወደ አንድ ክልል ቦታ ተወሰደው የተከማቹት የእንዳስትሪ ማምረቻዎች የሚመለሱበት “ሁኔታ” ማመቻቸት፤ በሕገ ወጥ መንገድ ተዘርፈው በውጭ አገር ባንኮች የተቀመጡ ገንዘብ በዓለም አቀፍ ፍርድ ቤት አማካይነት የሚመለሱበትን “ሁኔታ” መወያየት አስፈላጊ ነው። እነዚህ ሁሉ በቅጡ ተጠንቶ በዚህ ክፍል ላይ ይቀርባል። ግን እዚህ ላይ በጥንቃቄ ከግንዛቤ ውስጥ ማስገባት ያለብን የለውጡን ሂደት ለማሰናከል ወይም ደግሞ በመደመር መልክ እንደገና የለውጡ ደጋፊዎች ነን በማለት ወደስልጣን ለመመለስ የሚያደርጉትን ጥረት አጥብቀን መከላከል ይኖርብናል። የኢትዮጵያ ሕዝቦች አብዮታዊ ዲሞክራሲያዊ ግንባር (ኢሕደግ)ን ጠግነው ቢመለሱ የሚያመጣው የተለመደውን እልቂት እንጂ ለውጥን አይደለም። የ27 ዓመቱ አብዮትዌ ዲሞክራሲ፣ የብሔር ክልል መንግሥት፣ የብሔር ብሔረሰቦች እኩልነት ያመጣው አብዮታዊ ግርግርን ነው፤ የክልል ፌዴራሊዝም ያመጣው ዘር ማጥፋትን፣ መፈናቀልንና ዝርፌያን ነው፤ ወያኔ አሁን የሚጮኸው በግርግር የሚሰርቀውንና የሚዘርፈውን ሃብት ስለቆመበት ነው። ሊቀው የሚገባ ነገር ቢኖር ሁለተኛ የማሰር፣ የመግደል፣ ዘር የማጥፋት፣ በሕገ ወጥ መንገድ በቢሊዮን የሚቆጠር የአገር ሃብት ወደ ውጭ ማሸሽ ያለመቻሉን ነው፤ በዓለም አቀፍ ሕግ መሰረት ይጠየቃል፤ [Money Laundering, Illicit funds and Stolen Money , according to US Department of Justice and FBI is illegal; public corruption, no matter where it occurs, is a threat to a fair and competitive global economy. The FBI is committed to working with foreign and domestic partners to identify and return these stolen assets to their legitimate owners]. በቻይና፣ በሲንጋፎር፣ በመካከለኛው ምስራቅ፣ በካናዳ ባንኮች ውስጥ የተቀመጡ ገንዘብና ንብረቶች የኢትዮጵያ ሕዝብ ስለሆነ በዓለም አቀፍ ሕግ መሰረት ማስመልስ ግዴታ ስለሆነ አጥብቀን በስራ እንዲውል ማድረግ ነው። በተጨማሪ ወያኔ ለውጡን ለማወናወድ ያልሆነ ታሪክ አለ እያለ የሚያወራውን ፕሮፓጋንዳ ለሕዝብ ማሳወቅ ታሪካዊ ግዴታ ስለሆነ ጎሳ፣ ብሔር፣ የብሔር ብሔረሰብ እኩልነት፣ አብዮታዊ ዲሞክራሲ፣ ዲሞክራሲ ምን ማለት እንደሆነና ታሪካዊ ሂደታቸውን እያመሳከርን እንወያያለን፤ ነገር ግን የምርጫውን ሂደትና ሕገ መንግሥቱን ሕዝብ በየቀበሌው ውይይት ተደርጎ ስምምነት ላይ ሳይደርስ ወደ ምርጫ መሂድ ታጥቆ መሆኑን በቅድሚያ ማወቅ ይኖርብናል። መልካም ንባብ።

ውይይታችን በመረጃ እየተደገፈ እንዲዳብር በማለት ታሪካዊ ሂደቶችን እየጠቀስን በተረጋጋ መንፈስ ሆነን መወያየት አስፈላጊ ነው። ኢትዮጵያ ጥንታዊት አገር ነች ስንል ታሪክን ምስክርነት ይዘን ነው። በአንጻሩ ደግሞ ኢትዮጵያ የተፈጥረችው በምኒልክ ዘመን የዛሬ መቶ ዓመት ነው፤ ከዚያ በፊት “የበርካታ ብሔረ ሰቦች በነፃነት በብሔር ተደራጅተው” የሚኖርበት አካባቢ ነው [አገር እንዳይባል ኢትዮጵያ የሚባል የለም ተብላል] ሲባል አይን ያወጣ የባንዳዎች ፕሮፓጋንዳ ነው። ይህንን በተመለከተ በተረጋጋ መንፈስ ሆነን አጠር ያለ ውይይት እናድርግ።

ጎሳ ማለት ምን ማለት ነው? ስቲቭን ኦፕንዮመር [Stephen Oppenheimer, 2004] የሚባል የአክሰፎርድ ዩኒቨርሲቲ [Professor of Anthropology at Oxford University] የስነ ፍጥረት መምህር ስለ ሰው ልጅ “ታሪካዊ” ሂደት ሲጽፍ እንዲህ ይላል፤

የሰው ልጅ አመጣጡና እድገቱ አስገራሚ ነው። ከሁሉ በላይ እጅግ በጣም ያስገረመኝ ነገር ቢኖር የሰው ልጅ ከአንድ አፍሪቃዊ እናትና አባት መምጣቱን ያለማወቅን ነው። በአንድ ወቅት አውሮፕላን ጣቢያ ላይ ሆኜ የተገነዘብኩት ነገር ነው። ቺጋጎ አውሮፕላን ጣቢያ ትኩረት ማስቆረጫ ላይ የተሰለፉትን ሰዎች ስመለከት አንዱ ከካሪቦኒያን፣ አንዱ ደግሞ ከአውሮፓ፣ ሌላው ደግሞ ከአውስትራሊያ፣ ከኒው ግኔ፣ ከደቡብ አሜሪካ፣ ከሕንድ፣ ከቻይና ለስብሰባ ለመሄድት ትኩረታቸውን ለማስቆረጥ በተሰለፉበት ወቅት አይን ለአይን አይተያዩም ነበር። ይህም የሆነበት ምክንያት ከተለያዩ ዘር ነን ብለው ስለሚያምኑ መተያየቱን አስፈላጊ ሆኖ ስላ አላገኙት ነው። ነገር ግን እነዚህ ሰባት ሰዎች ከአንድ እናትና አባት የተወለዱ አፍሪቃውያን ናቸው [Stephen Oppenheimer 2004].

ይህ ማለት እነዚህ ከተለያዩ አገር የመጡ ሰዎች ጎሳቸው ቢጠና ከአፍሪቃዎ እናትና ከአፍሪቃው አባት ነው። የሰው ልጅ ዘር አንድ ነው፤ እንደ እህል ዘር የተለያዩ አይደለም፤ ጤፍንና ማሽላን ቀላቅለህ ብትዘራው የምታገኝው ሰብል “ማሽላን ጤፍን ነው፤ ማሽላው ጤፍን መስሎ አይበቅልም፤ ጤፍም ማሽላን መስሎ አይበቅልም። እንግዲህ “ጎሳ” በታሪክ ውስጥ እጅግ ጎልቶ የሚታየው በአስራ ሁለቱ ነገደ እስራኢላውያን ነው። ይህንን እንመልከት።

ብሔር ምን ማለት ነው? ከላይ ስለጎሳ የተሰጠውን “ታሪካዊ” ሂደት በትኩረት ብንመለከት “የብሔርን” አመጣጥ ይነግረናል። ሕንድ፣ ቻይና፣ ኒው ግኔ፣ አውስትራሊያ ብሔር ናቸው፤ ማለትም አገር ወይም መንግሥት ማለት ነው። አስራ ሁለቱ የእስራኢል ጎሳዎች ደግሞ አንድ ነገድ ወይም ብሔር ናቸው እንጂ ብሔሮች አይደሉም፤ “ብሔር” አይባዘም አንድ ነው። ደግሞ “ብሔረ ሰቦች” ሲባሉ የሚያመለክተው የተለያዩ አገሮችን እንጂ አንድ አገርን አይደለም፤ ለምሳሌ አሜሪካ የተለያዩ “ብሔረ ሰቦች” ያሉበት አገር ስለ ሆነች ሊለያይ የማይችል አንድ “ብሔር” ተብሎ ነው የሚጠራው። ጥንታዊት ኢትዮጵያ ከሰማንያ የሚበልጡ “ጎሳ” ያለባት አንድ “ብሔር” ነች። በረጅም ጊዜ ታሪካዊ የተለያዩ “ብሔረ ሰቦች “ ሆና አታውቅም፤ ማለትም ከሕንድ፣ ከቻይና፣ ወይም ራሱን ችሎ እንደ አገር ሆኖ የተደራጀ “ብሔረ ሰቦች” አልነበረችም። ዘመነ መሳፍንት “የብሔረ ብሔረሰቦች” አገዛዝ ሳይሆን “የጎሳ” ክፍፍል ነው። ምኒልክ “ጎጃምን” “ወሎን” “በጌምድርን”፣ “አሮሞን” “ደቡብን” ቀጥ ቅጠ ነው አንድ ያደረገው ፤ በተለይም የአሮሞን ሴት ጡት ቆርጣል የተባለው የባንዳ ልጆች ፕሮፓጋንዳ ነው፤ ሚኒልክ ጠብቶ ያሳደገውን ጡት አልቆረጠም፤ የምኒልክ እናት ወይም ደጋጋሚ የጫጫው ባላባት የአባቶቹም የልጅ ልጅ ናቸው፤ የተቆረጠውንም ጡት የሚያሳየው ሐውልት ሕዝብን እርስ በርስ ለማፋጀት የተደረገ ጥረት መሆኑን የኢትዮጵያ ሕዝብ ማወቅና ይህንን የጥላቻ መታሰብያ ማፈርስ “ታሪካዊ” ግዴታ ነው። ከዚህ በተጨማሪ በኢትዮጵያ ታሪክ ንጉሠ ነገሥቱ ከአንድ የተለየ ብሔር ሆኖ አያውቅም፤ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ከግማሽ በላይ አሮሞ ናቸው፤ ልጅ ኢያሱ የራስ አለ [ንጉሥ ሚካኤል] የወሎ አሮሞ ባላባት ልጅ ናቸው፤ በንጉሠ ነገሥቱ ዘመን የገዥው ክፍል ከሁሉም ጎሳ የተሰበሰበ ነው፤ መንግሥቱ ሃይለማርያም አሮሞ ነኝ ይላል፤ እንዲት ሆኖ ነው የአማራ ጎሳ ለነበረው “ሁኒታ” ሁሉ ተጠያቂ ሊሆን የሚችለው? በኢትዮጵያ ታሪክ “የጎሳ” የበላይነት የተጀመረው በወያኔ ዘመነ መንግሥት ነው፤ የሂትለርን ትግል [My Kampf or My Struggle] አንብቦ በስራ እንዲውል ያደረገው መለስ ዜናዌ ነው፤ የኤርያን ወይም የኖርዲክ ዘር [Aryan or Nordic race] የሚለውን የሂትለርን የጀርመን በላይነት ሃሳብ ተክትሎ ነው “እንደ ወርቅ ከጠራው ከትግራይ ሕዝብ መወለዱ ያኮራኛል” ያለው። ግብዝነቱ እንጂ የትግራይ ሕዝብ “ወርቅም” “ብርም” “መዳምም” አይደለም፤ እንደ ሊላው ወንድሞቹና እህቶቹ ሰው ነው፤ የትግራይ ክብርና ሞገሱ ጥንታዊት ኢትዮጵያ ነች፤ ከዚህ ውጭ የትግራይ ብሔር መንግሥት በታሪክ ኖሮም አያቅም፤ ይህንን የትግራይ ምሁራን ለትግራይ ሕዝብ ማሳወቅ ታሪካዊ ግዴታቸው ነው።

ጎሳን በተመለከተ አጠር ያለ ውይይት ያስፈልጋል። በተለይ በአማራና በአሮሞ መካከል ያለው ግንኙነት ልዩ ነው፤ እንደነዚህ ሁለት ጎሳዎች የተደባለቀ የለም፤ በተለይ የሸዋው አማራና አሮሞ ሙሉ በሙሉ መለየት በማይቻልበት “ሁኒታ” ላይ ነው ያለው፤ ሸዋ ውስጥ ያለ አሮሞኛ ተናጋሪ አማራ ነው፤ ይህም በግራኝ መሐመድ ወረራ ጊዜ የተካሄደ ታሪክ ነው። የአዲስ አበባ ሕዝብ ግማሹ አማርኛ ተናጋሪ አሮሞ ነው። ይህ በታሪክ ተደግጦ መጻፍ ይኖርብታል። ያለማወቅ ደፋር ያደርጋል እንደተባለው የወያኔ ካድሪዎች “አማራና አሮሞ እሳትና ጭድ ናቸው” እያሉ የሚያሰሩት ከፋፍሎ ለመግዛት ነው።

አብዮታዊ ዲሞክራሲ ማለት በክፍል ሰወስት ላይ በአጭሩ እንደተጠቀሰውና ሜጀር ጄነራል ባጫ ደበሌ እንዳሉት “የማፍያ ግርግርና የአሸባሪዎች” መዝረፊያ ዘዴ ነው። የአብዮታዊ ዲሞክራሲ ጽንሰ ሃሳብ ተቆንጽሎ ይተወሰደው ከማርክሲዝምና ከሊንንዝም ርዕይተ ዓለም ነው [Marxsim/Leninism]። የዚህን ጽንሰ ሃሳብ ጥራዝ ነጥቀው “በራሳቸው አመለካከት “ጎሳውን ብሔር” ነው፤ “ብሔሩን ክልል” ነው፤ “ክልሉን መንግሥት” ነው በማለት በዓለም ታሪክ ውስጥ ታይቶ የማይታወቅ ዝርፊያና ገደብ የሊሽ ሌብነት የተካሄደበት፤ በዓለም ውስጥ ታይቶ የማይታወቅ የሰብአዊ መብት ጥሰት የተካሄደበት “ሁኒታ” ነው። ዝርፊያውና ሌብነቱ ገደብ የሊሽ ነው። ኢትዮጵያን እርቃነ ስጋዋን አስቀርተው ምንም ነገር የለንም በማለት የካዱበት “ሁኒታ” ነው አሁን ያለው። ይህም ማለት “ያዘው” “ልቀቀው” የሚል “ሁኒታ” ሊፈጥር ይችላል የሚል ስጋት አለ፤ አንድ የሕግ ባለሙያ

በአደረገት ጥናት ላይ እንደዘገቡት ያለፉት ሰዓት መንግሥታት ከውጭ ያገኙት እርዳታ የዝርፊያውን ልክ በሚገባ ያሳያል። በንጉሠ ነገሥቱ ዘመን በአርባ ዓመታት ውስጥ ከውጭ የተገኘው እርዳታ \$ 4.5 ቢሊዮን ዶላር፤ የደርግ መንግሥት በአስራ ሰባት ዓመታት ጊዜ ውስጥ ያገኘው \$ 5.0 ቢሊዮን ዶላር ሲሆን የወያኔ መንግሥት በ27 ዓመታት ጊዜ ውስጥ ከውጭ በእርዳታ \$50 ቢሊዮን መሆኑን አሳውቀዋል። ከዚህ ሊላ በኢትዮጵያ ሕዝብ ስም \$20 ቢሊዮን ከውጭ ተበድረዋል፤ በድምሩ \$70 ቢሊዮን ዶላር የት እንዳለ ሊታወቅ አልቻለም ብለዋል። ለዚህ ሁሉ ተጠያቂው መለስ ዜናዌ ያወቀረው “የማፈያው አሸባሪ” መንግሥት ነው።

እንግዲህ በዋናነት የሚቀርበው ጥያቄ ከላይ የተጠቀሰውን የሕዝብ ገንዘብ እንዲት ማስመለስ ይቻላል? ወንጀሎችን በምን አይነት ፡ሁኔታ” ፍርድ ሊቀርቡ ይችላል? ነው። ከዚህ በተጨማሪ አሸዋ ስካር ነው ተብሎ፤ የአገር መሬት በጅምላ ተሸጦ፤ የግል አየር መንገድ በግለሰብ ተደራጅቶ፤ የኢትዮጵያ መርከብ ኃይል በግለ ሰብ ተገዝቶ፤ አትራፊ የተባሉትን የመንግሥት ድርጅቶችን እንደ አየር መንገድ፤ ሙብራት ኃይል፤ ቴሌኮሙኒኬሽን ወደ ግል ንብረት እንዲዛወሩ ተመቻችቶ፤ የትግራይ ሕዝብ መረዳጃ፤ የሜቴክ ድርጅት፤ በአጠቃላይ የኢትዮጵያ ኢኮኖሚክስ አውታር በወያኔ ስር አድርጎ፤ በአገሩ ውስጥ አሉ የተባሉትን እንዲስትሪዎች በአጠቃላይ ወደ ትግራይ ክልል ተካቶ፤ በዓለም ላይ ታይቶና ተሰርቶ የሚያውቅ ስብአዊ ሙብት ተጥሶ፤ የሰውን ልጅ እራቁቱን ከአራዌት ጋር እጫካ ውስጥ እንዲያድር ተደርጎ፤ የሰው ልጅ ከነፍሱ መቃብር እንዲገባ ሆኖ፤ የአካሉ ቆዳ እንዲበጣጠስ ፤ የወንድ ልጅ ብልት ተኮላሽቶ፤ ሴታን መካን አድርጎ፤ በቁም በቀል ዘር ጠፍቶ በአለበት “ሁኔታ” ለውጥን ማምጣት ያለበት ሕዝብ እንጂ እነዚህን ሁሉ አሰቃቂ ወንጀል የሰራ ኢሕዳዊ አይደለም። ከጠቅላይ ሚኒስትሩ ለኢትዮጵያ ሕዝብ የገቡት ቃል “በሁለት ዓመት ውስጥ በምርጫ ማስረከብ ነው እንጂ ኢሕዳዊን መልሶ ስልጣን ለማውጣት አይደለም። አሁን ያለው የለውጥ ሂደት የተገኘው በሕዝብ ታላቅ መስዋዕትነት ነው፤ ስለዚህ የኢትዮጵያ ሕዝብ ሳይቻኩል በተረጋጋ መንፈስ ሆኖ ከጠቅላይ ሚኒስትሩ ጋር በተዋዋለው መሰረት “መንግሥት በሕዝብ ለሕዝብ” ብሎ በዲሞክራሲ ተወያይቶ አዲሲታን ኢትዮጵያን ይመሰርታል። ስለዚህ ከዚህ የሚከተሉትን መርሃ ግብር በቅደም ተከትል በስራ ላይ ማዋል ታሪካዊ ግዲታ ነው።

- 1. ሕገ መንግሥትና ዲሞክራሲ ማለት ምን ማለት ነው? እንዲትስ በስራ ላይ ሊውል ቻለ? በዚህ መርሃ ግብር ላይ በየቀበሌው ሰፋ ያለ ውይይት ያስፈልጋል። ለውይይቱ እንዲረዳ በማለት የአሚሪካንን ሕገ መንግሥትና ዲሞክራሲ አመጣጥ በአጭሩ ይቀርባል [በሰዓትነትና ክፍል ተጠቅሳል]።
የአሚሪካ ሕገ መንግሥትና ዲሞክራሲ ምንጭ

የአሚሪካ ሕገ መንግሥት “አባቶች” እየተባሉ የሚታወቁት ሕግ አርቃቂዎች ሕገ መንግሥታቸውን ያረቀቁት ከተለያዩ አገሮች በተሰበሰቡ ስነ ፍጥረትን በአትኩረት ከሚያጠኑ የፍልስፍና ተመራማሪዎች ነው። የሰነጋሊስ ስነ ፍጥረትና ታሪክ ምሁር ሼክ አንታ ዲዮፕ በጥናት እንደደረሰበት ፍልስፍናን ፍልስፍና የሚያደርጉት ሁለት ባሕርይ ሴኖሩት ነው ይላል። አንደኛው ተፈላሳፊው “እሱ ራሱን መሆኑን ሲያቅ “ ሁለተኛው ደግሞ ተፈላሳፊው “እውነት የሆነውንና እውነት ያልሆነውን ለይቶ ሲያቅ” ነው ይላል። እንስሳትና ሰው የሚለዩት በዚህ መስፈርት ነው። እንስሳት ራሳቸውን ያውቃሉ ግን “እውነትንና እውነት ያልሆነውን” ነገር ያውቃሉ ማለት ያስቸግራል፤ “እውነትንና እውነት ያልሆነውን” ለይቶ ማወቅ ትኩረትን ይጠይቃል፤ ስለዚህ ሰው ስለሆነ ብቻ ትኩረት ይኖረዋል ማለት አይቻልም። ትኩረት ከሌለ “እውነትንና እውነት ያልሆነውን ነገር ማወቅ ያስቸግራል። ስለ ፍልስፍና ጥራት ሁለት “ሐተታዎችን” የጻፈ የምዕራብ አፍሪቃው አሞ የሚባል ፈላስፋ ደግሞ [Amo, West African Philosopher 1703/1759] “ፍልስፍና ጥራት ሊኖረው የሚችለው ተፈላሳፊው ቅን በሆነ ልቦና እና ትኩከል የሆነ የስነ ፍጥረትን መመርመሪያ ሲከተል ነው” ይላል። እንግዲህ እዚህ ላይ በአትኩረት መመልከት ያለብን የአሚሪካ ሕገ መንግሥትና ዲሞክራሲ በምን አይነት “ሁኔታ” እንደተፈጠረ ነው፤ የሕገ መንግሥታቸውን መግቢያ እንመልከት።

Preamble

We the People of the United States, in Order to form a more perfect Union, establish Justice, insure [domestic Tranquility](#), provide for the common [defense](#), promote the general [Welfare](#), and secure the Blessings of Liberty to ourselves and our [Posterity](#), do [ordain](#) and establish this Constitution for the United States of America.

እንግዲህ ይህንን የሕግ መግቢያ ስንመለከተው የሚያሳየው የሕዝቡን አንድነት ነው። “እኛ በአሚሪካ ውስጥ የምንኖር ሕዝብ ሕብረታችን ከምንግዚም በፊት እንዲዳብር፤ ፍትህና ሰላም እንዲኖረን፤ ዳር ድንበራችን እንዲጠበቅ፤ ለሁላችንም መልካም አስተዳደር እንዲኖረን፤ ተባርኮ የተሰጠን ነፃነት ለእኛና ለመጭው ትውልድ እንዲተላለፍ በማሰብ ይህንን ሕገ መንግሥት ለተባበረችው አሚሪካ የመተዳደሪያ ደንብ እንዲሆን አድርጎናል።” ይህ ከተባለ በኋላ ለአገራቸውና መለያ ለሆነው ባንዲራቸው ያላችውን ክብርና እምነት ለመጠብቅ ቃል ኪዳን ይገባሉ፡ I pledge allegiance to the Flag of the United States of America and to the Republic for which it stands, one nation, indivisible, with liberty and justice for all.”

እዚህ በአትኩረት የምንመረምረው በመግቢያው ላይ የተጻፈብትን ቃላት ነው፤ “የአገር ሰላም” “የአገር መከላከያ ጦር” “የአገር መልካም አስተዳደር” “ከትውልድ ትውልድ የሚተላለፈው ነፃነት” ሲሆን “ጎሳ” “ብሔር” “የብሔር ቤሔር እኩልነት” “አብዮታዊ ዲሞክራሲ” የሚል ነገር የልበትም ። ቃል ኪዳናቸውም ለባንዲራቸው፤ ለማይከፋፈለው ሕዝብ፤ ለነፃነታቸውና በፍትሕ ለተመሰረተችው ለተባበረችው አሜሪካ መቆመቻውን ያስታውቃሉ።

የአሜሪካ ሕዝብ ከመላ ዓለም የተሰባሰበ ነው፤ የሊሊ አይነት ጎሳ የለም፤ ምንአልባትም ከማንም አገር የበለጠ የጎሳ አይነት ያለበት አገር ነው ማለት ይቻላል፤ ግን ልዕላዊነትን መርጦ አንድ ሕዝብ በመሆን የማይከፋፈል አገር በሕገ መንግሥቱና በዲሞክራሲ የሚመራ ስርዓት መስርተዋል። ሕጉም የተረቀቀው ከተለያዩ ፈላስፋዎች በተወሰደ ጽንሰ ሃሳብ ነው። ለምሳሌ የአንድ አገርን መንግሥት አስተዳደር ለሰዎች ከፍሎ የጻፈውን የፖለቲካ ስርዓት ተመራማሪውን ፍልስፍና የወሰዱት ሞንቴስኪው [Montesquieu 1689/1755] ከሚባለው የፈረንሳይ ፈላስፋ ላይ ነው። በሰዎች የተከፈሉት የአስተዳደር ስልጣን ክፍሎች ሚዛናዊ ስለሆኑ በእኩልነት የአገሩን ዲሞክራሲ ይጠብቃሉ፤ የሕዝብ ምክር ቤት ሕጉን ያወጣል፤ ፍርድ ቤቱ ሕጉን ይተረጎማል፤ የአገሩ መሪ ሕጉን ያስከብራል፤ አንዱ ከአንዱ አይበልጥም፤ ሰዎችም መንግሥት በእኩልነት እየተጠባበቁ ሕዝቡን በዲሞክራሲ እንዲተዳደር በአንድነት ሆነው ይመራሉ። ያለመግባባት ሲፈጠር በዲሞክራሲ ይፈታል፤ የአገሩ መሪ ሕግን ሲተላለፍ ፍርድ ቤቱ ያግተዋል፤ የሕግ በላይነትን አልቀበልም ሲል ደግሞ የሕዝብ ምክር ቤቱ ከጠቅላይ ፍርድ ቤቱ ጋር በመተባበር ከአመራር ስራው ላይ ያነሰዋል።

የአሜሪካንን ሕገ መንግሥት ታሪካዊ ከአደርጋቸው አንዱ የሰብአዊ መብት ነው [The Bill of Rights]። ይህም ጽንሰ ሃሳብ የመጣው ከእንግሊዘዊ ፈላስፋ ጆን ስታርት ሚል [John Stuart Mill 1806/73] ነው። የግለ ሰብ መብት ሊታገት የሚችለው የሕብረተሰቡን መብት ሲነካ ብቻ ነው፤ ይህ እስከ አልሆነ ድረስ የግለሰቡ መብት መነካት የለበትም፤ ብዙኃኑ የአናሳውን መብት እንደራሱ አድርጎ መጠብቅ አለበት ይላል፤ የአሜሪካ ሕገ መንግሥት አጥብቆ የግለሰቡን መብት ከሁሉ አብልጦ ያስከብራል። ቮልታየር [Voltaire 1694/1778] የሚባለው የፈረንሳይ ፈላስፋ ሃይማኖትና መንግሥት መለያየት አለባቸው ይላል፤ መንግሥት ሃይማኖት ስራ ውስጥ፤ ሃይማኖት መንግሥት ስራ ውስጥ መግባት የለበትም፤ ግለሰብም የፈለገውን ሃይማኖት መከተል መብቱ ነው፤ መንግሥትም እግልሰቡ ሃይማኖት ውስጥ መግባት የለበትም፤ የመናገር፤ የማመልከት፤ የመነገድ መብት መነካት የለበትም ይላል፤ የአሜሪካ ሕገ መንግሥት እነዚህን መብቶች በጥንቃቄ ይጠብቃል፤ በተጨማሪ ሕግ አርቃቂዎቹ የበርካታ ፈላስፋዎችን ጽንሰ ሃሳብ በመውሰድ የተጻፈ ሰነድ ነው፤ እንደ አስፈላጊነቱ ሕገ መንግሥቱ ይሻሻላል፤ በ 225 ዘመን ውስጥ ለ27 ጌዜ ተሻሻላል።

እንግዲህ የአሜሪካ ሕገ መንግሥት የተወለደው በርከት ከአሉ ስነ ፍጥረትን ከሚመራመሩ ፈላስፋዎች በተወሰደ ጽንሰ ሃሳብ ነው። ሰነዱ የሰዎን ልጅ ባሕርይ በሚገባ ሊቆጣጠር የሚችል መስፈሪት ነው። ይህም ሆኖ የሕገ መንግሥቱ ታሪካዊ ሂደት ብዙ ውጣ ውረድ ነበረበት፤ ሕገ መንግሥቱ በፈጠረው “ዲሞክራሲ” የተባበረችው አሜሪካ “አንድ ሕዝብ”፤ “አንድ የማይከፋፈል አገር” “የግለሰብ መብት የሚጠበቅበት ሕብረተሰብ” “በአንድ ባንዲራ” ስር ሆኖ በስምምነት ለመኖር ቃል ገብቶ አገሩን የመሰረተበት “ሁኔታ” ነው። ግን በአጭር ጊዜ ውስጥ ያንን ቃል ኪዳን የሚያፈርስ ኃይል ተነስቶ ነበር፤ እንግዲህ ትኩረታችንን ከፍ አድረገን ማየት ያለብን እንደገና “ራሴ ላሰ” ላይ የተጻፈውን [ሰዎችተኛውን ክፍል ያንብቡ] ፍጡራዊ የሆነውን ታሪካዊ ሂደት ነው። ይኸውም በእንስሳና በሰው ልጅ ያለውን ፍጡራዊ የሆነውን ገደብና ገደብ የሌሽን እርካታ ነው። የሕግ በላይነትን አንቀበልም ብለው ገደብ የሌሽን ፍላጎታቸውን ለማርካት የፈለጉ ግለሰቦች ችግር በመፍጠር አዲስ የተፈጠረውን ዲሞክራሲ ሊያፈርሱ በተለያዩ ጊዜ ሞክረው ነበር። ነገር ግን የሕግ በላይነትን ተቀብለው አገራቸውን በዲሞክራሲ እንድትመራ የፈለጉ ዜጋዎች ታላቅ ተጋድሎ በማድረግ የአሜሪካንን ዲሞክራሲና የግለሰቡን “ሰብአዊ መብት” አሰከብረዋል፤ በተለይ የጥቅርን ሕዝብ ቢታችነትና የተለየ “ጎሳን” በላይነት “ሁኔታ” ለመፍጠር በተደረገ መከራ የአሜሪካ ሕዝብ ቢታላቅ ጀግንነት አንድነትንና እኩልነትን በዲሞክራሲ መስርታል። የአሜሪካንን ዲሞክራሲ በሰራ ላይ ለማዋል በዙ አገሮች ሞክረው ነበር፤ ላቲን አሜሪካኖች የአሜሪካንን ሕገ መንግሥት ለመከተል መከራ አድረገዋል ግን በሰራ ላይ ሊውል አልቻለም፤ አውሮፓውያንም በተለያዩ ጊዜ መከራ አድርገዋል፤ የፈሊፕን መንግሥት ቃል ቢቃል ሕገ መንግሥቱን ወስዶ ነበር፤ ነገር ግን ዲሞክራሲ በሰራ ላይ እንዲውል ከተፈለገ ሕብረተሰቡ እንደ አይኑ ቢሌን መጠበቅ አለበት፤ ይህ ከአልሆነ አምባ ገነን ተነስቶ ገደብ የሌሽ የሆነውን ፍላጎቱን ሕዝብ ላይ ስለሚጭን “ዲሞክራሲን” ቢታላቅ ጥንቃቄ መጠበቅ የዜጋዎች ሃላፊነት ነው። አምባ ገነን አጥብቆ መዋጋት ለሰው ልጅ ነፃነቱና ክብሩ ነውና [ከሰዎችተኛው ክፍል የተወሰደ]።

ይህ ከላይ የተጠቀሰው በሰዎችተኛው ክፍል ቀርባል፤ ስለዚህ የተማላውን ጽሑፍ ለውይይት ለማቅረብ ከተፈለገ በሚያስፈልግበት ጊዜ ሊላክ ይቻላል።

ለተከብሩ ጠቅላይ ሚኒስትር ዶክተር አቢይ አህመድ በተላከው ግልጽ ደብዳቤ ላይ እንደተጠቀሰው [የተላከውን ደብዳቤ ይመልከቱ] ለለውጡ በመጀመሪያ ደረጃ አስፈላጊ ናቸው ከተባሉት ውስጥ ሕገ መንግሥትና የሕግ በላይነት ነው። ይህንን

በተመለከተ የሕግ አርቃቂ ኮሚሽን በአስቸካይ እንዲሰየም ነበር። እስከአሁን ድረስ የተወሰደ እርምጃ የለም፤ ስለዚህ አስቸካይ እርምጃ መወሰድ አስፈላጊ ነው። የሕግ ባለሙያዎች ሕገ መንግሥቱን ከአረቀቁ በሕዝብ ይጻፍቃል። ይህ እንዳለ ሆኖ የኢትዮጵያ ሕዝብ ከምርጫ ቦርድ መምሪያ እስኪመጣ ድረስ ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን መውያየቱ ጠቃሚ ነው።

2. ነጻ የሆነ የምርጫ ቦርድ፤ ጠቅላይ ሚኒስትሩ ወይም ብርቱካን መደቅሳን ለምርጫ ቦርድ በሊቀ መንበርነት መምረጣቸው ትልቅ እርምጃ ነው። ሆኖም ነጻ ፍርድ ቤት ሳይኖር የሕግ በላይነት ሳይከበር ወይም ብርቱካን በተለምዶ የሚሰሩት ነገር አይኖርም፤ እዚህ ላይ መጠቀስ ያለበትና ለውጥን ማየት ያለብን ከአስተሳሰባችንና ከባሕላችን ጋር ነው፤ ለውጥ በግለሰብ በጎ ፈቃድ የሚሰጥና የሚመጣ ነገር አይደለም። የወይዘሮ ብርቱካን መደቅሳና የዶር አቢይ አህመድ በጎ አስተሳሰብ ቀና ነው፤ ግን እላይ እንደተጠቀሰው በዓለም ታሪክ ሕገ መንግሥትና ዲሞክራሲ በግለሰብ ስጦታ አልመጣም፤ ሊመጣም አይችልም፤ ዲሞክራሲ የሚዋቀረው በስምምነት ነው። ለውጥ የግለሰቡን አስተሳሰብና የፍላጎቱን ገደብ ሕግን ተቀብሎ መገደብ ይኖርበታል፤ የሕግ በላይነት ለምርጫ “ቅድመ ሁኔታ” ነው። ይህ ከአልሆነ ውጤቱ ያው የምናውቀው ነው፤ ቢደመረም ቢቀነስም የሚያመጣው ለውጥ የለም።
3. የፖለቲካ ፓርቲዎች ቢበዛ ከሶዊት ሙብላጥ የለበትም፤ በአሁኑ ግዜ የኢትዮጵያን ሕዝብ ሊያካቱቱ የሚችል የሴቶች ድርጅቶች ነው፤ አንደኛ ቡርጅት ደረጃ የኢትዮጵያ ሴቶች፤ የተከበሩ ወይም ብርቱካን መደቅሳ እናድሉት፤ “የነፃነት ሀውልት ነች” ስለዚህ የኢትዮጵያን ልዑላዊነትና ሰላም የማስጠበቅ የተለየ ችሎታ ስለአላቸው በማሕበር ተደራጅተው የኢትዮጵያን የፖለቲካ ፓርቲዎች መምሪያ እየሰጡ ተመራጮችን ከሕዝብ ጋር ያዋያሉ፤ “የኢትዮጵያ ሴቶች መልካም አስተዳደር፤ ሰብአዊ መብት፤ አንድነትና ሰላም ድርጅት” [Ethiopian League of Women for Democracy, Human Rights, Peace and Unity] ተብሎ ቢሰየም የኢትዮጵያን ፖለቲካ ፓርቲዎች ሊያስተባብሩና በአገር ውስጥ ሰላም ሊያመጡ ይችላሉ፤ እንደ ኢትዮጵያ እናቶች በኢሕዳግ መንግሥት ያለቀሰና የተሰቃየ የለም፤ ልጆቻቸው በጅምላ ተገድለዋል፤ ልጃ ሬሳ ላይ እንድትቀመጥ ተገዳለች፤ መካን እንዲሆኑ ተገድዋል፤ አባቶቻቸው፤ ባሎቻቸው ታስረዋል፤ ተገድለዋል፤ ከሴቶች ሊላ የኢትዮጵያን ሰላምና የሰውን ልጅ ሰብአዊ መብት የሚያስጠብቅ ሊላ ሰው አይኖርም፤ የኢትዮጵያን አንድነትና ነፃነት ያስከብራሉ፤ ለፖለቲካ ፓርቲዎች ተምሰሉት ይሆናሉ።
4. በፖለቲካ ፓርቲ ደረጃ አንደኛ፡ የወጣቱ ትውልድ [በመከራ ተፈትኖ የተወለደው መልካሙ ትውልድ] “የኢትዮጵያ ወጣቶች ዲሞክራሲያዊ ፓርቲ” [Ethiopian Youth Democratic Party] ተብሎ ሊጠራ ይችላል፤ አዲሱ ትውልድ ያሳለፈው መከራና ስቃይ ከፍተኛ ስለሆነ የአንድነትንና የሰላም አስፈላጊነት ጠንቅቆ ያውቃል፤ ሰብአዊ መብትንም ያከብራል፤ እሱ እንደተዋረደው ማንም እንዲዋረድ አይፈልግም። በዚህ የፖለቲካ ፓርቲ ውስጥ የወጣቱን የኢኮኖሚና ማሕበረሰባዊ ፍላጎት እንዲማላ እሰራለሁ የሚል ሁሉ አባል ሆኖ ለምርጫ መቅረብ ይሻላል።
5. ሁለተኛ “የኢትዮጵያ ገበሬዎች አንድነት ፓርቲ” [Ethiopian Union Farmers Party] የገበሬውን ጥቅምና መብት አስከብራለሁ የሚል ገበሬውን ወክሎ መመረጥ ይችላል።
6. ሶዊትኛ “የኢትዮጵያ የተባበሩት ሰራተኞች ፖለቲካ ፓርቲ” [Ethiopian United Labor Party] የሰራተኛውን መብትና ጥቅሙን አስጠብቃለሁ የሚል አባል በመሆን መመረጥ ይችላል። የእነዚህ ሶዊት የፖለቲካ ድርጅቶች [ፓርቲዎች] ፍላጎት በሚገባ ተተንትኖ መጻፍ ይኖርበታል [party platform]፤ አሁን የፖለቲካ ፓርቲዎች ነን የሚሉ ሁሉ በእነዚህ ክፍል ተካተው በአገር ደረጃ መንቀሳቀስ ይችላሉ፤ ከሶዊት አንዱን መርጠው ፕሮግራማቸውን አስተካክለው የአገሩን የመኖሪያ ሕግ ተቀብለው መመረጥም መምረጥም የሚችሉበትን መንገድ ሊያስተካክሉ ይገባቸዋል። ይህንን በተመለከተ የምርጫ ቦርድ ሰፋ ያለ መግለጫ ማዘጋጀት አለበት፤ ተወዳዳሪዎች ለሰውነትም የመንግሥት ክፍል ሊወዳደሩ ይችላሉ፤ ይኸውም “የሕዝብ መምሪያ ምክር ቤት”፤ “የሕዝብ መወሰኛ ምክር ቤት” እና “የአገሩን መሪ” [ፕሪዚዳንት] ይሆናል። ለፕሪዚዳንት ሁለት ከፍተኛ ድምጽ ያመጡ ተወዳዳሪዎች በአገር አቀፍ ደረጃ ለምርጫ ይቀርባሉ። ለዚህ ሁሉ የምርጫው ቦርድ በዝርዝር መምሪያ ማዘጋጀት ይኖርበታል። በሕገ መንግሥቱ በዝርዝር ስለተመራጮና ስራና የሰራ ግዲታ ይደነገጋል።
7. በሕገ መንግሥቱ በጎሳና በሃይማኖት መደራጀት ክልክል መሆን ይኖርበታል።
8. አሁን ያለው የክልል መንግሥት እንዲት እንደሚካለል ሕዝብ ተውያየቶ መወሰን ይኖርበታል፤ በጎሳና በሃይማኖት የኢትዮጵያ መሪት እንዳይካለል በሕዝብ ውይይት ተወስኖ በሕገ መንግሥቱ የክልል መንግሥት ክልክል መሆን አለበት።

9. የኢትዮጵያ ሕዝብ የአሚሪካንን ሕገ መንግሥትና ዲሞክራሲ በትኩረት ተመልክቶ በስራ ላይ የሚውልበትን ዘዴ መመካከር አስፈላጊ ነው፤ ከእንግሊዝ የተወሰደው የጠቅላይ ሚኒስትር አመራር ለኢትዮጵያ አይሰራም፤ በሕዝብ የሚመረጥ የሕዝብ ምክር ቤት፣ የፍርድ ቤት፣ በፕሪዝዳንት የሚመራ አመራር ለኢትዮጵያ መልካም አስተዳደር ሊያመጣ ይችላል። ይህንን በተመለከት ሰፊ ያለ ውይይት ያስፈልጋል።
10. ለተመራጮች የጊዜ ገደብ ማድረግ፣ ግዴታቸውንና ኃላፊነታቸውን በሕገ መንግሥቱ ማካተት ያስፈልጋል።
11. በሰውነት ክፍል የተጠቀሱትን የፖለቲካ ፓርቲዎች ለአካባቢው ሕዝብ አቅርቦ ማስተዋወቅና መወያየት፣ ሕዝብ ጥቅሚንና እነነትን ያስከብራል የሚልውን ድርጅት እንዲመርጥ ሙብቱን ማሳወቅ፣ ይህንን ድርጅት ወክለው ለመመረጥ የሚያስችላቸውን ሕግ ማውጣት፣ በሚመረጡበት አካባቢ የንዋሪነት ዘመን መተመን። የእድሜና የስነ ምግባር መስፈሪት በግልጽ ማስቀመጥ።
12. የቀብሊያቸውን አስመራጭ ኮሚቴ ደንብና ስርዓት በግልጽ ማሳወቅ።
13. የውጭና የአካባቢውን የምርጫ ታዛቢዎች ደንብና ስርዓት በግልጽ ማሳወቅ።
14. በሕገ መንግሥቱ መሰረት የምርጫውን ቀን፣ ጊዜና ስዓት በግልጽ ለሕዝብ ማሳወቅ።
15. የምርጫ ምዝገባውን ቀን፣ጊዜና ስዓት በግልጽ ማሳወቅ።
16. ምርጫ በሚካሄድበት ጊዜ መራጮች ተረጋግተው እንዲመርጡና ምንም አይነት ችግር እንዳይፈጠር አስፈላጊውን እርምጃ መውሰድ።
17. በምርጫ ቀን ተመራጮች ምረጡኝ የሚል ምንም አይነት መልክት በየትኛውም ቦታ ማደረግ እንደማይችሉ ሕጉንና ስርዓቱን ለሁሉም ወገን ማሳወቅ።
18. የቀበሌው አስመራጭ ኮሚቴ ሕዝቡን በነፃ ሆኖ የመምረጥ ሙብቱን ማስተማር።
19. በሕገ መንግሥቱ መሰረት ምርጫው እንደተከናወነ ለበላይ አካል ለሆነው ለብሔራዊ ምርጫ ቦርድ ማሳወቅ።
20. ምርጫው ከመደረጉ በፊት ብዙ “ቅድመ ሁኔታዎች” ያስፈሉጉታል፤ ነፃ የምርጫ ቦርድ፣ ነፃ ፍርድ ቤት፣ በኢትዮጵያ ሕዝብ የጸደቀ ሕገ መንግሥት፣ እነዚህን “ሁኔታዎች” ለመፈጠር ብዙ ጊዜ ይጠይቃል፤ በተባለው ሁለት ዓመት ውስጥ ሊከናወን ስለማይችል ኢሕዴግ በሰጠው ሁለት ዓመት ላይ 3 ዓመት ጨምሮ “ቅድመ ሁኔታዎችን” ማስቀመጥ አስፈላጊ ነው። ሕዝብ ይህንን ጉዳይ ከምርጫ ቦርድ ጋር ተነጋግሮ ጊዜውን ማረዘሙ ግዴታ ነው።
21. እነዚህ ከዚህ በላይ የተዘረዘሩት ከብሔራዊ ምርጫ ቦርድ ከሚመጣው መምሪያ በተጨማሪ እንዲረዳ ተብሎ ነው። የአስተዳደር ክፍሉ ከማዕከላዊ መንግሥት የተለየ ቀብሊውን የሚያስተዳድርበት ሕግ መኖር አለበት፤ ለምሳሌ የቀበሌው ናሪ ለምክር ቤት አባልነት መወዳደር ቢፈልግ የቀበሌውን ሕግ ማሻሻል ይኖርበታል፤ በስነ ምግባር ብቁነት፣ ቢያንስ ሰባት ዓመት[?] በቀበሌው የኖረ ሲሆን ሊላ የሰብአዊ ሙብቱ የማይጣስና በማዕከላዊ መንግሥት የተጠበቀ ይሆናል።

ይህ ከዚህ በላይ የተጠቀሱትን መርሐ ግብር የኢትዮጵያ ሕዝብ በየአውራጃው፣ በየወረዳው፣ በየምስሌው፣ በየቀበሌው መወያየት ያስፈልጋል፤ ይህንን ውይይት ለማካሄድ ሕዝቡ የማንንም ፈቃድ አያስፈልገውም፤ መግሥትን በሕዝብ ለሕዝብ የሚመሰርተው ሕዝብ ነው፤ የአገሩን ሕግ የሚደነግገው የሕዝብ ተወካይ ነው፤ ዲሞክራሲን የሚመሰርተው ሕዝብ ነው፤ ለምሳሌ የአሚሪካ ሕገ መንግሥት የመጀመሪያው ምዕራፍ የሚለውን እንመልከት፤ “የሕገ መንግሥቱን ሕግ የማውጣት ስልጣን ያለው ሕዝብ የመረጠው የምክር ቤቱ አባል ብቻ ነው” ይላል። ይህም ማለት መንግሥት የሚመሰረተው በሕዝብ ነው፤ ሕግ የሚወጣው በሕዝብ ነው። በሕግ በላይነት ወይም በሕዝብ በላይነት ዲሞክራሲ ይጠበቃል። ሕዝብን በማሰር፣ በመግደል፣ ከሚኖረበት በማፈናቀል፣ ዘር በማጥፋት፣ሃብት በመዘረፍ፣ 70 ቢሎዮን ዶላር ከአገር በማሸሽ ዲሞክራሲ አይመሰረትም። የወያኔ ዲሞክራሲ መስረቅና መዘረፍ ነው። ይህንን ለማስቆም መንግሥት በሕዝብ ለሕዝብ ብለህ ቆርጠህ መነሳት አለብህ፤ ከአንተ ሊላ ማንም ዲሞክራሲ ሊያመጣልህ አይችልም። ማንንም ማምለክ አይኖርብህም፤ አንድ ሰውን ማምለክን ስትጀምር መታሰር፣ መገደል፣ መፈናቀል፣ መናቅ፣ መሰደድ አብሮ ይጀመራል። ሕግን በባላይነት ስታይ፣ የወግንክን ስብአዊ ሙብት

ስታኩብር፤ ስታኩብር በነፃ መንፈስ ትሞላለህ፤ አገርህ ፍትህና የሚያልቅ ሰላም፤ ብልጽግና፤ ማርና ወተት እንደ ውሀ የሚፈሰሰት አገር ትፈጥራለህ፤ አይዘህ እንደምንም ብልህ ተነሳ፤ ሊላ ሰው እንዲያነሳህ አትተጠብቅ።

ክፍል አራትን ለማጠናቀቅ ያህል ስለ ጎሳ አጠር ያለ ውይይት ማድረግ ያስፈልጋል፤ በኢትዮጵያ ረጅም ጊዜ ታሪክ የአንድ ጎሳ በላይነት በዚህ አይነት “ሁኔታ” ተደርጎ አይታወቅም፤ ጎሳዎችን በብሔር ከልሎ ራሱን በፊደራል አስተዳደር ስም ሰይሞ የጎሳዎች አስተዳዳሪ በመሆን በዓለም ታሪክ ውስጥ ተፈጽሞ የሚያውቅ ውንጀልና የፈጽመ ከሰው ያልተፈጠረ ይመስል በሰው ልጅ ይህ ነው ሊባል የማይችል ውንጀልና ፈጽማል፤ የኢትዮጵያ ሕዝብ ይህንን ወንጀል በአገራችን ላይ ሁለትኛ እንዳይፈጸም መፋረድ ታሪካዊ ግዴታው ነው፤ ይህ በይቅርታ ሊትለፍ አይገባውም፤ የተዘረፈውን ገንዘብ፤ ንብረት፤ የተነጠቀውን የከተማ መሪዎች፤ ተዘርፈው የተወሰዱትን የእንድስትሪ ሃብቶች፤ በፍርድ ቤት ወደ ባለቤቱ እንዲመለስ ማደርግ፤ በሕዝብ ገንዘብ የተከማቸውን የትግራይ ልማት ድርጅትን \$12 ቢሊዮን ዶላር የሚገመተውን ሃብት ወደ መንግሥት እንዲገባ ማድረግ፤ ከዲያስፖራው ጋር በመተባበር እውጭ የተቀመጠውን ገንዘብ፤ በንብረትነት በተላያዩ ግለሰቦች የተያዙ ቤቶች፤ የንግድ አቃማት፤ በዓለም አቀፍ ሕግ መሰረት ማስመለስ፤ የሕዝብ መንግሥት ሳይመረጥ ምንም ዓይነት የሕዝብ ኢኮኖሚክ ተቃዋሚ ወደ ግል ንብረትነት እንዳይዘዋወር ሕዝብ ማደረግ አለበት፤ እንዚህን ሁሉ በተመለከተ ሕዝብ ከኢሕዳዊ ጋር እየተወያየ ማስፈጸም አለበት፤ ጋዜጠኞችና የኢትዮጵያን ፖለቲካ ተጎዳቾች እንዚህን ሁሉ በአጀንዳቸው ላይ አድርገው ሊወያዩበት ይገባል።

በመጨረሻም የጎሳን በላይነት የኢትዮጵያ ሕዝብ አጥብቆ መቃወም አለበት፤ በጎሳ የተደራጁ ኃይሎች አላማቸው የጎሳቸውን ድህንነት ከማስጠበቅ በላይ መሄድ የለበትም፤ ማንም ጎሳ ቢሆን ከሊላው ጎሳ የሚበልጥበት ምክንያት የለም፤ በ27 ዓመት ውስጥ ያየነውን “ጎሰኛነት” ሁለተኛ አገራችን ውስጥ ቦታ እንደሌለው የኢትዮጵያ ሕዝብ መስማማት አለበት። በተጨማሪ ለጠቅላይ ሚኒስትሩና ለወይዘሮ ብርቱካን መተላለፍ ያለበት መልዕክት ምርጫውን በተመለከተ ነው፤ አጀማመሩ እጅግ በጣም ጥሩ ነው። ወይዘሮ ብርቱካን ከባድ ሃላፊነትን ተቀብለዋል፤ ይህንንም ሃላፊነት በክብር እንደሚያከናውን ምንም ጥያቄ የለም፤ ነገር ግን ጠቅላይ ሚኒስትሩ የሕገ መንግሥቱን አርቃቂ ኮሚሽነር በአስቸካይ ሰይመው ሕገ መንግሥቱ ተረቆ በብሔራዊ ሽንገ [በሕዝብ] መጽደቅ ይኖርበታል፤ ይህ ከአልሆነ የወይዘሮ ብርቱካን ስራ ታጥቦ ጭቃ መሆን ነው፤ የነፃ ምርጫ ቦርድ፤ ነፃ የሆነ ፍርድ ቤት በሊላበት “ሁኔታ” የወይዘሮ ብርቱካን መደቅሳ ስራ ሊሳካ አይችልም። ከላይ እንደተጠቀሰው በውጭ አገር ያሉ ኢትዮጵያውያን ከወይዘሮ ብርቱካን መደቅሳ ጋር በመተባበር ዘመናዊ የሆነ ኢሊትሮኒክስ የምርጫ ሳጥን የምናገኝበትን ዘዴ ማማቻቸት ይኖርብናል።

መልካም ውይይት። አዲስቱ ኢትዮጵያ በሕዝብ ለሕዝብ ሆና በክብር ለዘለዓለም ትኑር።

Reference:

1. Magna Carta, 1215
 2. English Bill of Rights
 3. Declaration Independence
 4. The United States Constituion
 5. Sirak Hiruy H. Sllasie: Rase Las: The Prince of Abyssinia
 6. Philosophers who influenced the writing of the American Connstitution:
- a) Jean-Jacques Rousseau [1712-1778].
 - b) Thomas Hobes [1588-1679]
 - c) John Lock [1632 -1704]
 - d) Voltaire [1694-1778]
 - e) Montesquieu [1689-1755]
- 7, Zer'a Ya'qob [see the Nile Valley civilization: A Histriographical Commentary on Ancient Africa,
 - 8, Stephen Oppenheimer [see the Nile Valley Civilizatio.....]
 9. Amo West Afrian Philospers [see the Nile Valley civilization

